

Дмитро ТАЛАЛАЙ,

доктор юридичних наук, доцент

Олександр ШАПТАЛА,

доктор наук з державного управління, професор,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Б. Хмельницького, м. Хмельницький

Олександр РАДЧЕНКО,

доктор наук з державного управління, професор,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Б. Хмельницького, м. Хмельницький

СЛУЖБОВО – БОЙОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ПРИНЦИПІВ УПРАВЛІННЯ

У статті висвітлено особливості та сутність принципів управління службово-бойовою діяльністю Служби безпеки України, а також окремі пропозиції щодо їх систематизації, розвитку і забезпечення, перспективи подальшого наукового супроводження.

Ключові слова: *принципи, управління, Служба безпеки України, службово-бойова діяльність, розвиток.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Необхідність забезпечення впровадження загальносвітових тенденцій розвитку механізмів, які існують в державі для підтримки внутрішньої безпеки, потребують приділення їм належної уваги з боку держави, адже наростаючий характер реальних та потенційних загроз життєво важливим інтересам України потребує від усіх державних структур мобілізації дій з питань запобігання, припинення й ліквідації їх наслідків.

Служба безпеки України, як правоохоронний орган спеціального призначення, займає особливе місце в єдиному державному механізмі підтримки внутрішньої безпеки.

Специфіка діяльності цього суб'єкта потребує обґрунтування та знаходження ефективних шляхів реформування та удосконалення

управлінського, нормативно-правового, теоретико-методологічного, науково-технічного та іншого супроводження. Така позиція обумовлена, насамперед, існуванням певних прикладних наукових досліджень у сфері розроблення теорії державної безпеки за певними пріоритетними напрямками з питань вдосконалення організації та діяльності Служби безпеки України в контексті реформування правоохоронної сфери та сектору безпеки України. Однак недостатність досліджень через призму управлінської діяльності цих питань створює певні труднощі для вдосконалення та інтеграції цих напрямів в правоохоронну систему, що насамперед ускладнює досягнення ефективності захисту національних інтересів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опираються автори. Окремі питання розвитку та діяльності правоохоронних органів в системі забезпечення національної безпеки розглядалися в наукових працях таких вчених, як В. Ю. Богдановича, І. О. Кириченко, В. В. Крутова, С. О. Кузніченко, В. Г. Пилипчука, О. П. Снігерьова та ін. Проте питання щодо організаційно-правових аспектів розвитку та здійснення управління діяльністю органів Служби безпеки України були розглянуті в межах широкої теоретичної проблематики і ще не знайшли належного відбиття в теорії забезпечення державної безпеки.

Метою статті є аналіз особливостей та сутності принципів управління службово-бойовою діяльністю Служби безпеки України, а також вироблення пропозицій щодо їх систематизації, розвитку і забезпечення з урахуванням наявних можливостей наукового супроводження.

Викладення основного матеріалу дослідження. Принципи, як основні теоретичні положення, ідеї, керівні засади, що відображають об'єктивні закономірності суспільного і державного розвитку, є однією з важливих категорій науки. Принципи управління діяльністю Служби безпеки України в системі забезпечення державної безпеки як складової національної безпеки держави, синтезують найбільш суттєві сторони організації та управління у цій

сфері. Вони визначають вимоги до системи, структури, організації і процесу управління.

У спеціальній літературі існують різні точки зору з питань єдиного підходу до формування принципів організації, зокрема деякі науковці тлумачать окремі закони як принципи, а деякі, навпаки, принципи вважають законами [1–6].

Так, на думку Атаманчука Г. В. принципи управління представляють собою закономірність, відношення або взаємозв'язок елементів управління, що виражені у вигляді певного наукового положення, закріпленого в більшості своїй правом, і яке застосовується в теоретичній і практичній діяльності людей по управлінню [7].

На нашу думку, закон відображає повторюваність та стійкість зв'язків відносин, які мають місце в суспільстві, а принцип є, свого роду, загальноновизнаним правилом або нормою, що має суб'єктивний характер. Тобто, різниця між принципами і законами лежить у площині гносеологічного походження.

Існує чимало підходів до класифікації принципів управління. Так, Г. Кунц і С. О'Доннел висловили думку про те, що принципи управління умовно класифікуються у за такими групами, як принципи управління, організації, мотивації та контролю [8; 9].

Г. В. Атаманчук у проблемі принципів виділив наступні три взаємопов'язані та взаємообумовлені аспекти [7]:

1) онтологічний аспект розкриває генезис принципів, чим сприяє виявленню підстав та об'єктивних передумов, необхідних для систематизації принципів управління;

2) гносеологічний аспект пов'язаний з аналізом характеру, логікою, структурою, наукової обґрунтованістю принципів, тобто є науковим знанням про онтологію, що визначається поняттям принципу;

3) методологічний аспект розкриває роль та значення принципів у теоретичній і практичній діяльності.

Б.З. Мильнер принципи організації поділяє на три групи [10]:

- структурні принципи: розподіл праці, єдність цілі і керівництва, співвідношення централізації і децентралізації, влада і відповідальність;
- принципи процесу: справедливість, дисципліна, винагорода персоналу, корпоративний дух, єдність команд, підпорядкування головному інтересу;
- принципи кінцевого результату: порядок, стабільність, ініціатива.

На його думку структурні принципи забезпечують чітку взаємодію між загальними цілями і завданнями, а також сприяють правильному підбору і призначенню керівників підрозділів, закріпленню за ними відповідних повноважень і відповідальності, а також об'єднанню підрозділів метою цільових команд. Принципи процесу передбачають характер і зміст діяльності керівників, їх взаємовідносин з підлеглими.

Принцип дисципліни обумовлює встановлення стабільних відносин між організацією і різними групами співробітників. При порушенні останніми дисциплінарних норм і порядку роботи має бути обґрунтоване застосування санкцій і підпорядкування особистих інтересів загальним. Принципи кінцевого результату визначають оптимальні характеристики організації.

Правильно сформована і цілеспрямована організація має характеризуватися порядком і стабільністю, а її співробітники повинні проявляти ініціативу і добросовісність при виконанні своїх обов'язків. На думку А. Файолю такі результати можуть бути досягнені при використанні всієї системи принципів.

На думку таких вчених О. О. Беляєва та Е. М. Короткова принципи організації, в залежності від поширеності їх застосування в системах, поділяються на загальні, окремі та ситуаційні [11]. Тобто, вони доводять, що загальні принципи організації діють у всіх системах, окремі діють в одній організації, а ситуаційні – у специфічних видах діяльності.

Г. В. Атаманчук наводить свою класифікацію і виділяє такі групи принципів [7]:

1) загальносистемні: об'єктивності, демократизму, правового упорядкування, законності, розподілу влади, публічності;

2) структурно-цільові: узгодженості, взаємодоповнення, підлеглості, послідовності;

3) структурно-функціональні: диференціації і фіксування функцій шляхом видання правових актів; сумісності; концентрації; комбінування; достатньої різноманітності; відповідності управляючих впливів реальним потребам і запитам компонентів, якими управляють, і головним чином, об'єктів, якими управляють.

4) структурно-організаційні: єдності системи державної влади; територіально-галузевий; багатоманітності організаційних зв'язків; поєднання колегіальності та єдиноначальності; лінійно-функціональний.

5) структурно-процесуальні: відповідності елементів управлінської діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування їх функціям і організації; конкретизації стимулювання.

А. Я. Кібанов принципи управління поділяє на дві групи: принципи управління персоналом та принципи побудови системи управління персоналом, які в свою чергу включають дві підгрупи: принципи формування системи управління та принципи, які визначають напрямки розвитку системи управління [12].

До першої підгрупи віднесені такі принципи як: обумовленості функцій цілям діяльності; оптимальності співвідношення функцій, спрямованих на організацію системи управління, та функцій управління персоналом; оптимальності співвідношення управлінських орієнтувань; потенційних імітувань; економності; прогресивності; перспективності; комплектності; оперативності; оптимальності; простоти; науковості; ієрархічності; автономності; погодженості; стійкості; багатоаспектності; прозорості; комфортності. До другої підгрупи віднесені такі принципи як: концентрації; спеціалізації; паралельності; адаптованості; ритмічності.

Поділяємо точку зору Н. Р. Нижник [13], що ключовою проблемою управлінської діяльності в Україні є проблема вироблення та становлення сучасних принципів.

Великі теоретичні і практичні протиріччя спостерігаються і у питаннях, що відносяться до проблем принципів управління діяльністю Служби безпеки України в системі забезпечення національної безпеки. Сьогодні проблема принципів часто ігнорується, численні трансформаційні процеси в секторі безпеки в цілому відбувається суб'єктивно. Відсутній, комплексний підхід по створенню ефективної системи управління сектором безпеки. Як наслідок суспільство не відчуває впливу апарату державного управління.

Кризові явища в усіх сферах суспільних відносин та кореспондуючий їм ріст реальних та потенційних загроз життєво важливим інтересам України також є наслідком ігнорування проблеми принципів управління, у тому числі й принципи управління діяльністю Служби безпеки України. Вирішення вказаної проблеми надасть системні характеристики, створить умови для забезпечення раціональності, дієвості і ефективності системи управління.

Принципи управління представляють собою об'єктивні закономірності і відносини, що визначають зміст, організаційну структуру та життєдіяльність компонентів управління. Принципи управління виступають у вигляді певних наукових положень, закріплених у своїй основі правом, та застосовуються у теоретичній і практичній управлінській діяльності.

Обґрунтування принципів створення ефективної системи управління діяльністю Служби безпеки України в системі забезпечення саме національної безпеки держави, їх систематизація і розробка конкретних механізмів є науковою проблемою, що потребує проведення глибоких досліджень.

З метою розв'язання цієї важкої наукової проблеми, зокрема виявлення актуальних принципів управління службово-бойової діяльністю Служби безпеки України, визначення їх у поняттях, систематизації їх та розробки конкретних механізмів їх використання, ми виділяємо наступні групи принципів:

1. Суспільно-політичні принципи, що відображають та розкривають природу управління, його детермінованість і обумовленість суспільством. Систему цих принципів складають верховенства права, законність, прозорість, гласність та відкритість для демократичного контролю, об'єктивність та ін.

2. Структурні принципи, що синтезовані через дослідження функціональної та організаційної структур управління. До них відносяться:

– принцип відповідності, сутність якого полягає в тому, що функції управління формуються чи змінюються у чіткій відповідності з цілями діяльності, потребам і запитам управлінським об'єктам;

– принцип оптимізації, що дозволяє удосконалити структуру управлінського об'єкту та підвищити його функціональні можливості;

– принцип системності, сутність якого полягає в тому, що об'єкт управління розглядається як система, сукупність взаємопов'язаних елементів;

– принцип комплексності: при його застосуванні мають враховуватися усі можливі аспекти управління та їх взаємозв'язки;

– інтеграційний принцип знаходить своє вираження в дослідженні та посиленні взаємозв'язків між окремими підсистемами і елементами системи управління; між рівнями управління по вертикалі; між суб'єктами управління по горизонталі;

– принцип динамічності передбачає розгляд об'єкта управління у діалектичному розвитку причинно-наслідкових зв'язків, провадження ретроспективного аналізу та перспективного прогнозу;

– принцип відтворюваності передбачає орієнтування на постійне поновлення етапів управління;

– принцип взаємопов'язаності процесу виражається у взаємозалежності функцій управління як єдиного процесу;

– принцип нормативності полягає у встановленні нормативів управління за всіма елементами системи управління тощо.

3. Принципи, застосування яких притаманне для побудови організаційної структури управління. До них відносяться:

– системний принцип, який передбачає створення однорідних за характером діяльності службових органів та підрозділів для керівництва якими створюється єдиний організаційний центр, якому підпорядкована вся система ланок внутрішньо системного характеру (органи управління нижчого рівня, система органів та підрозділів);

– принцип системної єдності, який по суті доповнює вищевказаний принцип і визначає, що утворена система, яка складається із відокремлених і незалежних підсистем структурних підрозділів та органів і очолюється єдиним організаційним центром;

– принцип територіальності, який передбачає розбудову мережі об'єкту управління відповідно до адміністративно-територіального устрою, що дозволяє розмежувати компетенції однорідних структурних підрозділів;

– принцип територіальної та кількісної доцільності, що визначає кількісну залежність кількості утворень об'єкту управління та їх розташування на місцях від особливостей оперативної обстановки та службової необхідності;

– лінійний принцип проявляється у чіткому розмежуванні компетенції між керівниками різних рівнів управління і в підпорядкуванні кожного підрозділу визначеній посадовій особі;

– функціональний принцип, який застосовується у поєднанні з лінійним принципом і передбачає діяльність спеціальних ланок апарату управління, що здійснюють загальні надвідомчі функції управління

– принцип поєднання єдиноначальності і колегіальності, який базується на чіткому розмежуванні і дотриманні повноважень учасників управлінського процесу; якщо колегіальність пріоритетна на етапі обговорення і прийняття рішень, то єдиноначальність необхідна на етапі реалізації прийнятих рішень.

4. Принципи управлінської діяльності, що розкривають відносини та взаємозв'язки методів, форм, стадій та інших елементів діяльності суб'єктів управлінської діяльності при здійсненні ними відповідних управлінських функцій.

До них відносяться відповідність елементів (методів, форм і стадій) управлінської діяльності суб'єктів управлінської діяльності їх функціям і організації; правового регулювання управлінської діяльності та особистої відповідальності за її результати; стимулювання управлінської діяльності та інші, що відносяться до управлінського процесу.

Відзначимо достатню важливість суспільно-політичних принципів управління, оскільки вони прямо впливають на трансформаційні процеси, становлення і розвиток системи управління діяльністю Служби безпеки України в системі забезпечення національної безпеки держави.

Разом з тим, на сьогодні, законодавство закріплює принципи управління службової в цілому, та службово-бойової діяльності зокрема, Служби безпеки України лише частково.

Так, Закон України «Про Службу безпеки України» [14] не згадує про структурні принципи, управлінської діяльності та лише частково визначає принципи побудови організаційної структури управління. Так зокрема, Закон визначає, що діяльність Служби, її органів і співробітників ґрунтується на засадах законності, поваги до прав і гідності особи, позапартійності та відповідальності перед народом України, а службова діяльність – на принципах поєднання єдиноначальності і колегіальності, гласності і конспірації.

Концепцією реформування Служби безпеки України [15] закріплено, що реформування має здійснюватися з урахуванням досвіду іноземних держав щодо створення систем забезпечення державної безпеки та сучасної загальносвітових тенденцій розвитку з додержанням таких принципів: верховенства права; пріоритет прав і свобод людини і громадянина; адекватність державної політики з питань національної безпеки у сфері державної безпеки та заходів щодо її реалізації реальним і потенційними загрозами національним інтересам і національній безпеці; позапартійність; відкритість для демократичного цивільного контролю.

Разом з тим, одним з основних напрямків реформування визначено саме сферу управління з метою забезпечення:

– підвищення рівня довіри суспільства до Служби безпеки України як ефективного, демократичного, контрольованого громадськістю державного органу;

– удосконалення системи стратегічного планування, періодичного проведення заходів Комплексного огляду у Службі безпеки України як складової сектору безпеки України;

– чіткого визначення пріоритетів діяльності регіональних органів військової контррозвідки Служби безпеки України з урахуванням специфіки проявів зовнішніх і внутрішніх загроз національній безпеці України у сфері державної безпеки на національному та регіональному рівнях;

– надання пріоритетів співробітництву з громадянами та іншими особами, в тому числі на договірних засадах, та здійснення їх правового і соціального захисту;

– упровадження нових форм і методів роботи з інформацією, орієнтованих на формування інформаційної бази для обґрунтованого прийняття управлінських рішень в службовій діяльності, захисту телекомунікаційної мережі та системи електронного документообігу;

– надання пріоритету попередженню правопорушень, виявленню негативних тенденцій з метою своєчасного запобігання протиправним посяганням на національну безпеку України;

– підвищення ефективності міжнародного співробітництва Служби безпеки України з урахуванням сучасних тенденцій розвитку та реформування без пекових структур;

– визначення критеріїв оцінки результативності діяльності Служби безпеки України, в тому числі відкритих для громадськості.

Слід зазначити, що в основі державної політики з питань трансформації сектору безпеки і оборони України покладені такі загальні принципи, визначені Стратегічним оборонним бюлетенем України [16], які є визначальним також і для Служби безпеки України, а саме:

- пріоритетність створення умов для гарантованого виконання завдань безпеки і оборони держави;
- об'єднання можливостей сил безпеки і оборони під час виконання завдань щодо захисту національних інтересів України;
- верховенства права, реалізація прав і свобод людини та громадянина;
- пріоритетність забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців і членів їх сімей;
- інтеграція, що передбачає формування та функціонування в органічній єдності з системою національної безпеки України;
- оборонна достатність з урахуванням поточного і прогнозованого характеру воєнно-політичної обстановки, економічних і фінансових можливостей держави, а також проведення політики позаблоковості;
- зосередження зусиль на виконанні пріоритетних завдань, що полягає у здатності швидко нарощувати необхідні оперативні можливості складових сектору безпеки і оборони України у визначеному місці та в необхідний час;
- упровадження інноваційних методів управління ресурсами, їх концентрація в інтересах виконання найбільш важливих завдань безпеки і оборони держави, а також раціональний розподіл наявних ресурсів між складовими сектору безпеки і оборони України;
- упровадження перспективних технологій; використання узгоджених концепцій підготовки та застосування сил безпеки і оборони; удосконалення організаційної та функціональної взаємодії між складовими сектору безпеки і оборони України;
- дотримання загальновизнаних норм принципів міжнародного права, виконання міжнародних зобов'язань України.

Принциповим для вказаної Концепції стало декларування переорієнтування практично всіх складових правового регулювання статусу та діяльності Служби безпеки України, яка наділена широким колом повноважень у сфері забезпечення державної безпеки, серед яких, на наш погляд необхідно виділити правомочність здійснення заходів з питань попередження, виявлення,

припинення та розкриття злочинів, які безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам держави.

Однак, її положення не містять посилянь на принципи управління службово-бойовою діяльністю Служби безпеки України, що, преш за все, ускладнює процеси вдосконалення системи стратегічного планування, чіткого визначення пріоритетів діяльності органів та підрозділів Служби безпеки України, упровадження нових форм і методів роботи, своєчасного запобігання протиправним посяганням на національну безпеку держави, підвищення міжнародного співробітництва, визначення критеріїв оцінки результативності службової діяльності, а також досягнення цілей державної політики з питань трансформації сектору безпеки і оборони України в цілому та Служби безпеки зокрема.

Важливість принципів управління обумовлюється тим, що вони визначають вимоги до сфери управління і є загальними засадами для діяльності усіх суб'єктів і об'єктів в системі забезпечення національної безпеки держави. Саме тому, на нашу думку, за принципами управління має бути визначеного одне з центральних місць в процесі реформування Служби безпеки України.

На наш погляд, при здійсненні управління діяльністю Служби безпеки України в системі забезпечення національної безпеки держави та забезпечення виконання її трансформаційних процесів, доцільно керуватися пріоритетом прав і свобод людини і громадянина, а також пріоритетом державних засад в організації та розвитку системи забезпечення національної безпеки.

Варто зазначити, що необхідність підвищення рівня довіри суспільства до Служби безпеки України актуалізує необхідність реалізації принципу гласності, оскільки надмірні показники рівня закритості діяльності органів Служби безпеки унеможливають її контроль громадськістю.

Актуальність реалізації принципу динамічності також зумовлюється необхідність визначення критеріїв оцінки діяльності Служби безпеки України. Важливість даного питання актуалізується наявною непереконливою

динамікою ефективності службової діяльності. Зростання управлінського контролю породжує створення нових звітних показників та перенавантаження звітністю органів і підрозділів, що в свою чергу призводить до втрати прозорості отриманих результатів через переорієнтування роботи на так звані «показники».

Застосування даного принципу дозволить обґрунтувати зміну концептуального підходу до оцінки результатів службової діяльності в цілому та перейти до їх оцінки за якісними показниками, а не кількісними. Тобто визначення критеріїв оцінки результатів діяльності в залежності від їх якісних результатів забезпечить надання в службово-оперативній діяльності пріоритету запобіжним заходам та попереджувальним стратегіям. Отже реалізація даного принципу забезпечить створення дієвого елементу системи забезпечення державної безпеки, заснованого на сучасних загальносвітових тенденціях розвитку.

Таким чином, рівень теоретичного осмислення категорії «принципи управління службово-бойовою діяльністю» не досягли необхідного ступеня деталізації, при якій теоретичні засади є провідними у вирішенні прикладних завдань діяльності Служби безпеки України. На нашу думку, визначення даного питання полягає в оптимальному сформульованому правилі або нормі, що має суб'єктивний характер.

Проведений аналіз дав можливість згрупувати та сформулювати основні принципи управління службово-бойовою діяльністю, які є провідними засадами цілеспрямованого впливу держави на стан і розвиток суспільних процесів і відносин з метою вирішенні прикладних завдань діяльності Служби безпеки України в особливих умовах, досягнення цілей її реформування та дальшого розвитку в системі забезпечення національної безпеки держави.

Список використаної літератури

1. Антонова Е. Г. Государство как целостная система соціального управления. – М., 1996.
2. Бернар Г. Державне управління: Пер. з франц. – К. : Оріяни, 1993. – 165 с.
3. Райт Г. Державне управління: Пер. з англ. – К. : Оріяни, 1994. – 432 с.
4. Державне управління: Теорія і практика / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Юрінком-Інтер, 1998. – 432 с.
5. Державне управління: Навчальний посібник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко; за ред. А. Ф. Мельника. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с.
6. Смирнов Э. А. Основы теории организации: Учеб. пособие. – М. : Аудит, ЮНИТИ, 1998. – С. 23.
7. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления: Курс лекций. – М. : Юрид. лит-ра, 1997. – 400 с.
8. Кунц Г., С. О'Доннел Управление: системный и ситуационный анализ управленческих функций. Т.1. : Пер. с англ. – М. : Прогресс, 1981. – 496 с.
9. Кунц Г., С. О'Доннел. Управление: системный и ситуационный анализ управленческих решений. Т.2. : Пер. с англ. – М. : Прогресс, 1981. – 512 с.
10. Мильнер Б. З. Теория организации: Учебник. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 480 с.
11. Беляев А. А., Коротков Э. М. Системология организации: Учебник / Под ред. д.экон.н., проф. Э.М. Короткова. – М.: ИНФРА-М, 2000. – С.73-74.
12. Кібанов А.Я. Управление персоналом организации: Учеб. пособ. – М. : Инфра-М. 2005. – 632 с.
13. Нижник Н.Р. Україна – державне управління, шляхи реформування. – К.: Вид-во УАДУ при Президентові України, 1997. – 72 с.
14. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 берез. 1992 р. № 2229-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 382.
15. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року «Про Концепцію реформування Служби безпеки України»:

Указ Президента України від 20 берез. 2008 р. № 249/2008 // Офіційний вісник Президента України. – 2008 – № 8 – Ст. 33.

16. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2012 року « Про Стратегічний оборонний бюлетень України»: Указ Президента України від 29 груд. 2012 р. // Офіційний вісник України. – 2013. – № 10. – Ст. 9.

Талалай Д., Шаптала А., Радченко А. Служебно-боевая деятельность Службы безопасности Украины: проблемы принципов управления

В статье освещены особенности и сущность принципов управления служебно-боевой деятельностью Службы безопасности Украины, а также отдельные предложения относительно их систематизации, развития и обеспечения, перспективы дальнейшего научного сопровождения.

Ключевые слова: *принципы, управление, Служба безопасности Украины, служебно-боевая деятельность, развитие.*

Talalai D., Shaptala O., Radchenko O. Operational and service activities of the Security Service of Ukraine: the problems of management principles

There search article gives cover age to the character is tic and nature of management principles regulating the operational activities of the Security Service of Ukraine, as well as outlines some suggestions of the management principles` classification, development, and prospects for further scientific maintenance.

The article analyses the modern interpretations of the algorithm according to a didactic validity of this concept in the sphere of state border protection and the activity of the officers of border guard division in order to prepare proposals and to make a decisions on the organization of operational-service activity

Brainwork dominates in the work of border guard division`s chief to organize operational-service activity. It is always a process which aims at achieving certain goals, knowledge and transformation processes of the state border`s protection.

Historically, the concept of the algorithm originated in mathematics and became fundamental in this very science. Currently, there are three definitions that interpret the concept of algorithm:

as a strictly defined mathematical object;

as the term used in the applied theory the algorithms is an empirical concept,

On the other hand algorithm is strict formal;

as the term with weakened, vague sense.

There are many interpretations of the algorithm. For example:

The algorithm is the exact hypothese which defines a computation process leading from varied source data to the desired result;

The algorithm is a way (program) of solving computational and other problems which prescribes how and in what sequence to obtain a result uniquely determined by initial data;

The algorithm is the system of execution's rules of the computational process that leads to the solution of a certain class of problems after a finite number of operations;

The algorithm is the system of operations (e.g., calculations) which is used according to the strictly defined rules and leads to the solution of the problem;

The algorithm is some finite set of operations, execution of which (one after the other through a finite number of steps) leads to the main goal (the solution of the problem).

The algorithm can acquire two forms - perfect and iconic. The perfect form is a reflection of the mental image of the algorithm in the mental space of the person and a bearer of semantic meaning of an algorithm. The iconic form is a kind of intermediate form and serves to transfer the algorithm from the implementer of the algorithm to the user as well as for preserving algorithm for further use

Therefore, algorithmization is regarded as a specific and cognitive-designed activity, in the work of the border guard division's officer. The analysis of existing approaches to algorithmic activities of border guard division's officers promotes to justify the further improvement of the officials' activity during the preparation of making proposals and making decision on the organization of operational activities.

Keywords: *principles, management, Security Service of Ukraine, operation a activities, development.*